

15.1.2026

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Valtioneuvoston päätös hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta 18.12.2025

Hyvinvointialueen suunnitelma tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä

Valtioneuvosto päätti yleisistunnossaan 18.12.2025 hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisesta vuodelle 2026.

Päätöksen mukaan hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 15.1.2026 mennessä hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisen toimielimen hyväksymän suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä, jotka varmistavat hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaavat lakisääteiset palvelut. Suunnitelman tulee sisältää vuosittaiset rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata.

Valtiovarainministeriö voi hylätä suunnitelman tai edellyttää sen täydentämistä, jos on todennäköistä, että se ei ole riittävä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Valtiovarainministeriön palaute suunnitelmaan tulee antaa hyvinvointialueelle 31.1.2026 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on toimittanut valtiovarainministeriölle 8.1.2026 hyvinvointialueen suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä vuosille 2026–2029. Suunnitelma on yhtenevä hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 kanssa. Suunnitelma sisältää pyydetty tiedot: vuosittaiset rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, tuloslaskelman, tiedot investoinneista, rahoituslaskelman vuosilta 2026–2029 laskentaperusteineen sekä vuotuisen sopeutuksen määrän.

Tuloslaskelman mukaan alue ennakoi vuoden 2025 tuloksen olevan n. 37 milj. euroa ylijääminen. Tilikauden tulokseksi ennakoidaan 37 milj. € vuonna 2026, 43 milj. € vuonna 2027 ja 10 milj. € vuonna 2028. Alueen mukaan taloussuunnittelukaudella vuosien 2026–2028 sopeutustoimien tarve riippuu keskeisesti muun muassa vuoden 2025 tilinpäätöksen toteumasta, tarkentuvasta

valtionrahoituksen tasosta vuodesta 2027 eteenpäin, kansallisen palkkaratkaisun vaikutuksista, inflaatiotasosta sekä siitä, miten aiemmin päätettyjen toimenpiteiden talousvaikutukset alkavat näkyä täysimääräisinä.

Aiemmin päätettyjen tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteiden arvioidut lisävaikutukset vuodelle 2026 ovat yhteensä 14,4 milj. € ja lisäksi vuodelle 2026 esitettyjen uusien tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteiden arvioidut taloudelliset vaikutukset ovat yhteensä 51,6 milj. €.

Sopeutustoimet ovat mitoitettu siten, että arvioidusta ns. perusuran kehityksestä, n. 5–6 prosenttia, päästään enintään noin 3–4 prosentin vuotuiseseen toimintakatteen kasvuun. Näin alueen tavoitteena on samanaikaisesti turvata järjestämistehtävään sisältyvien palvelujen toteuttaminen, realistinen taloussuunnitelma sekä alijäämien kattaminen viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä. Sopeutustoimenpiteiden tasossa vuodelle 2026 on huomioitu myös toimialueiden vuotuisissa talousarvioneuvotteluissa esiintuomat riskit suhteessa aluehallituksen antamaan talousarvioarvion suunnittelukehykseen. Toimintavuoden edetessä ja osana vuoden 2027 talousarvion valmistelua alue arvioi sopeutustoimenpiteiden riittävyyttä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on arvioinut alueen lainanhoitokatteen olevan välillä 0,74–1,05 taloussuunnitelmakaudella 2026–2029. Vuosikate vuosina 2026–2029 on positiivinen (89–125 miljoonaa euroa). Ministeriö kiinnittää huomiota hyvinvointialueen lainakannan kasvuun, jonka ennakoidaan nousevan 1,02 miljardista eurosta vuonna 2025 noin 1,267 miljardiin euroon vuonna 2029. Samalla hyvinvointialueen lainanhoitokate kääntyy laskuun.

Valtiovarainministeriö toteaa, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on toimittanut ministeriölle taloussuunnitelmansa mukaisen suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä vuosille 2026–2029. Suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteet varmistavat toteutuessaan hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn. Valtiovarainministeriö voi pyytää hyvinvointialuetta raporttoimaan suunnitelman toteutumisesta puolivuositain.

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Tähän tavoitteeseen hyvinvointialue ei pääse, mutta hyvinvointialue on esittänyt suunnitelman siitä, että hyvinvointialue pystyy kattamaan kertyneet alijäämät viimeistään vuoteen 2028 mennessä.

Lainanottovaltuuden muutospäätöksen mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on välttämättömiä investointitarpeita. Hyvinvointialue voi nostaa päätöksen mukaisesti pitkäaikaista lainaa tai tehdä pitkäaikaisia sitoumuksia.

Valtiovarainministeriö korostaa, että lainanhoitokykynsä varmistamiseksi alueen tulee jatkaa taloutensa määrätietoista sopeuttamista ja varautua mahdollisten lisäsopeuttamistoimenpiteiden toteuttamiseen tarpeen vaatiessa. Alueen tulee myös kiinnittää erityistä huomiota kasvavan lainakantansa aiheuttamiin riskeihin.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Antto Korhonen
Finanssineuvos

VN/26053/2025-VM-22

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Korhonen Antto 91267025K

2026-01-15

Ahonen Ville-Veikko 91185588K

2026-01-15